

DNMI DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT

klima

ØVRE LANGVATN (Troms)

METEOROLOGISKE DATA FOR FLOMBEREGNING

av EIRIK J. FØRLAND

RAPPORT NR. 10/97

DNMI - RAPPORT

ISSN 0805-9918

DET NORSKE METEOROLOGISKE INSTITUTT

BOX 43 BLINDERN, N - 0313 OSLO

PHONE +47 22 96 30 00

RAPPORT NO.

10/97 KLIMA

DATO

21.03.97

TITLE

ØVRE LANGVATN (Troms)

METEOROLOGISKE DATA FOR FLOMBEREGNING

UTARBEIDET AV

Eirik J. Førland

OPPDRAKSGIVER

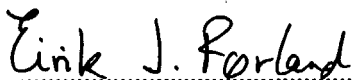
BERDAL-STRØMME A/S

SAMMENDRAG

Rapporten gir oversikt over høyeste målte snødybder, og for snødybde som funksjon av høyde over havet og normal årsnedbør.

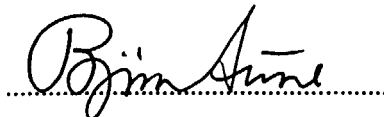
Det er også beregnet sannsynlige maksimaltemperaturer i tørrværsperioder, og for episoder med stor nedbør. Det er også vist hvorledes temperaturen varierer med høyde over havet i episoder med oppholdsvær og ved stor nedbør.

UNDERSKRIFT

Eirik J. Førland

SAKSBEHANDLER

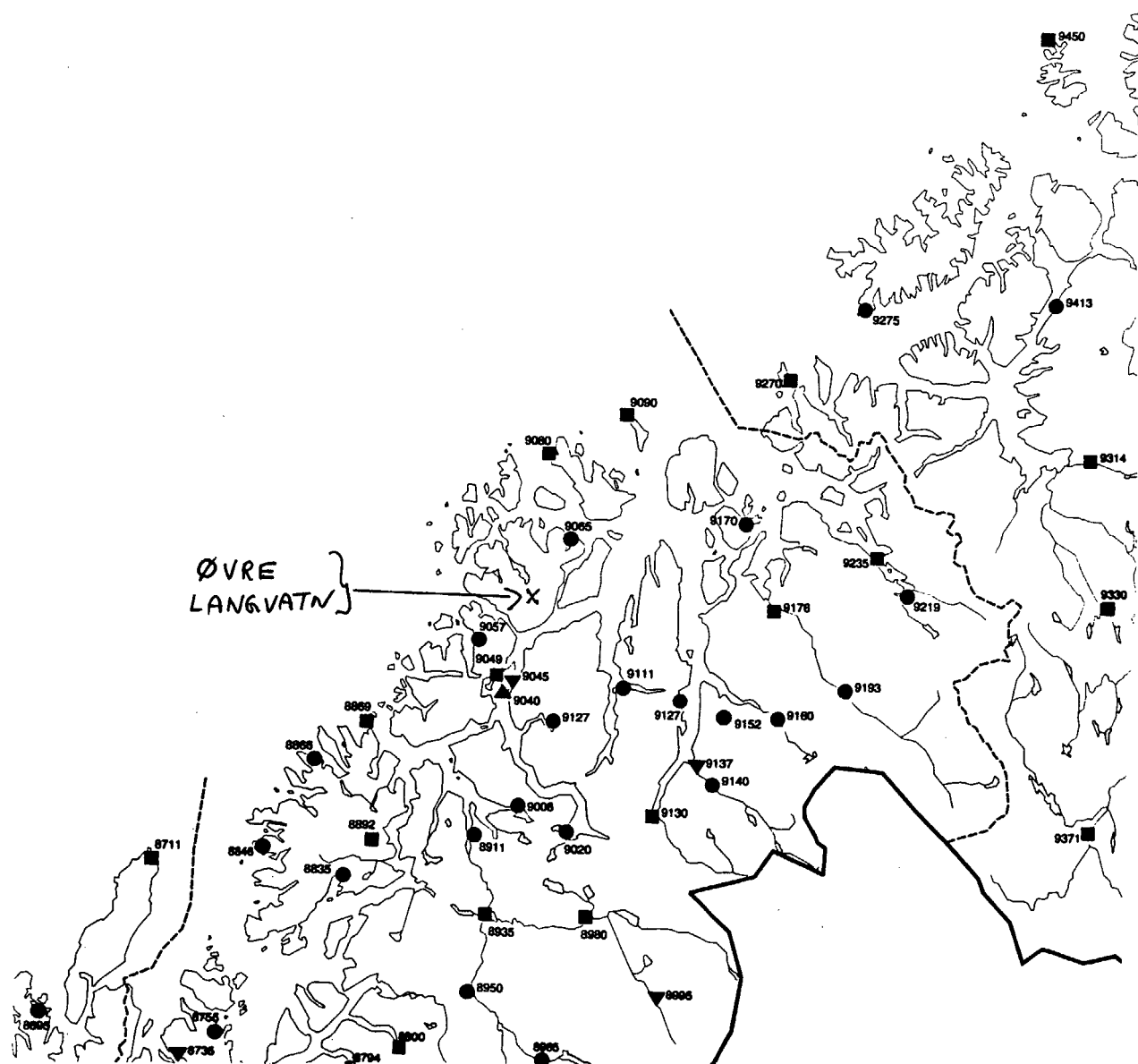

Bjørn Aune

FAGSJEF

Innledning

I forbindelse med flomberegninger for Øvre Langvatn er det på forespørsel fra Berdal-Strømme (Se Appendix 1) beregnet endel supplerende data om snø-, nedbør- og temperaturforhold i nedbørfeltet.

Figur 1 : Meteorologiske stasjoner nær nedbørfeltet.

1. Snødybde.

Oversikt over de høyeste registrerte snødybder 01.1957-02.1997 ved endel stasjoner i området er gitt i tabell 1. Det foreligger dessverre svært få målinger fra høyereliggende stasjoner, og det er derfor tatt med data også fra endel stasjoner langt unna det aktuelle nedbørfelt (cfr. figur 1).

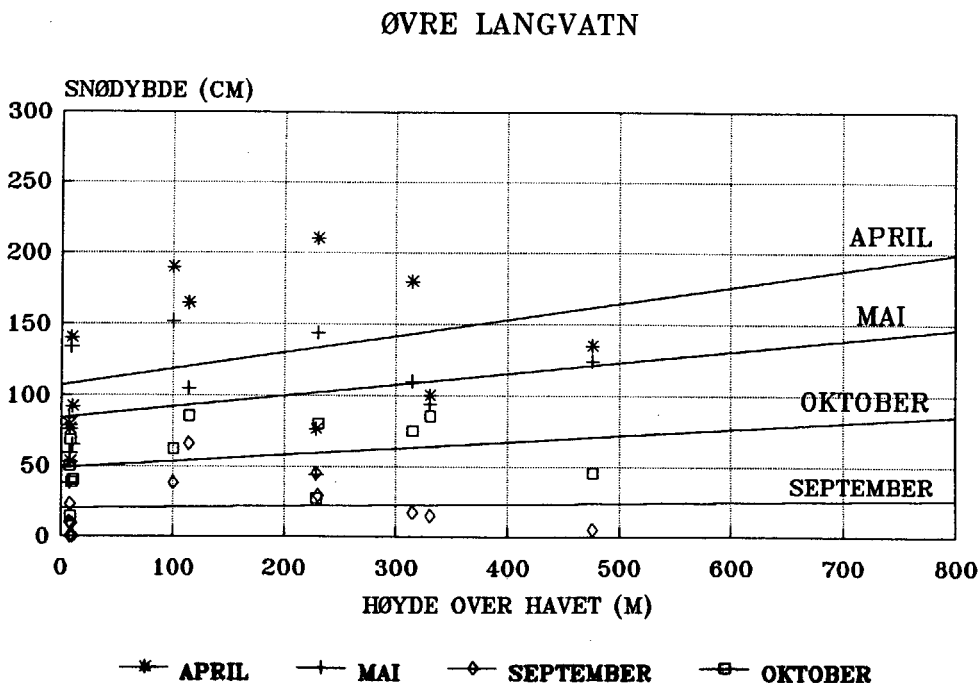
Tabell 1. Høyeste målte snødybder (i cm) i området.

88100 Bones, 88660 Botnhamn, 88680 Leirkjosen, 88900, Gibostad, 88920 Senja-Grasmyrskogen, 89500, Sætermoen, 89650 Innset i Bardu, 89950 Dividalen, 90080 Mestervik, 90450 Tromsø, 90550 Slettelva., 90570 Lyfjord, 90650 Grunnfjord, 91110 Ullsfjord, 91260 Lyngseidet, 91440 Helligskogen Militærleir, 91450 Helligskogen Fjellstue, 91710 Skjervøy-Sandvåg, 91750 Nordreisa

Stnr	Tidsrom	Hoh	Jan	Feb	Mär	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Ar
91750	1957-1992	1	140	128	155	143	95	23	0	0	20	52	94	100	155
91260	1964-1976	3	124	125	135	122	105	0	0	0	15	27	80	132	135
91110	1961-1997	6	162	162	157	148	119	9	0	0	29	48	75	95	162
90650	1971-1997	7	150	150	138	79	84	0	0	0	10	50	52	129	150
90570	1979-1995	8	95	86	74	53	38	0	0	0	23	68	57	64	95
91710	1987-1991	8	85	67	77	76	59	0	0	0	0	14	55	61	85
88680	1967-1990	9	112	111	179	140	134	0	0	0	9	38	59	70	179
88660	1989-1997	10	110	139	137	92	65	0	0	0	0	40	69	79	139
88900	1957-1991	12	166	160	140	148	96	10	0	0	35	43	70	135	166
90080	1964-1997	22	116	120	141	135	77	0	0	0	5	46	63	110	141
88920	1992-1997	50	124	139	150	111	78	0	0	0	0	59	88	100	150
90450	1957-1997	100	185	192	198	190	152	17	0	0	38	62	108	132	198
89500	1957-1997	114	133	146	150	165	105	2	0	0	16	66	85	111	165
90550	1966-1977	169	169	142	162	183	173	70	0	0	40	59	85	132	183
89950	1957-1997	228	90	88	93	76	44	5	0	0	4	27	46	72	93
88100	1957-1997	230	160	151	178	210	144	20	0	0	29	80	92	138	210
89650	1957-1997	314	135	148	160	180	110	43	0	0	17	75	84	110	180
91440	1976-1994	330	141	143	112	100	94	3	0	0	15	85	87	75	143
91450	1957-1960	337	143	153	177	165	120	3	0	0	0	19	40	109	177
91470	1960-1977	475	145	142	146	135	124	32	0	7	5	45	74	93	146

Det fremgår at det i mai har vært målt over 1 m snø ved en rekke stasjoner i området. Om høsten er det i oktober målt mer enn 50 cm snø på flere av stasjonene, selv i lavlandet. Samtlige målestasjoner ligger lavere enn høydenivået for nedbørfeltet. Snødybdeforholdene i nedbørfeltet må derfor estimeres fra lavereliggende stasjoner.

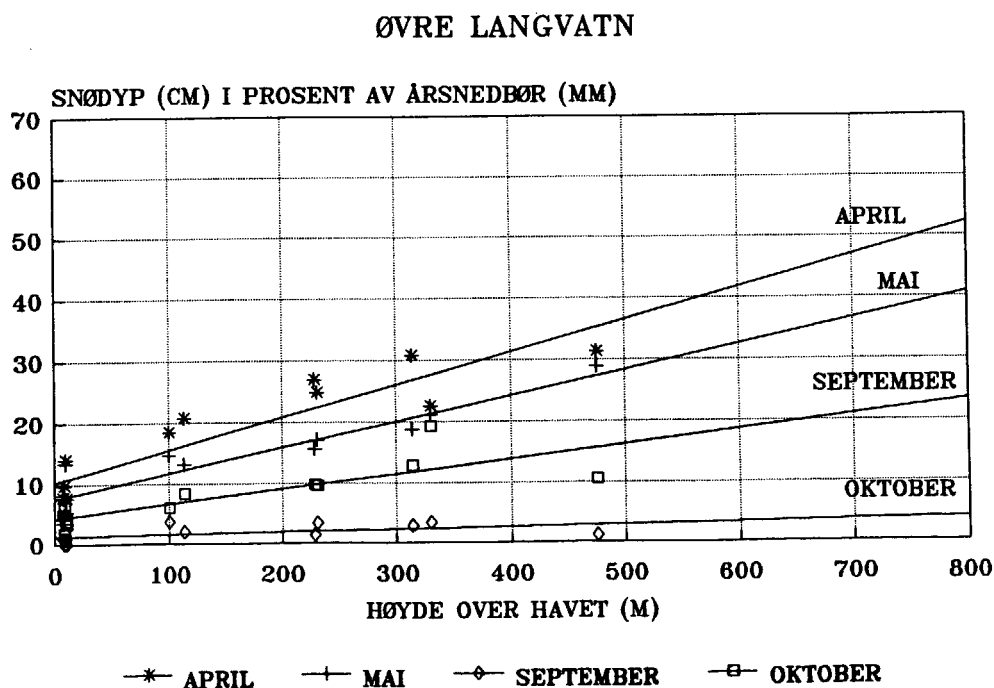
Snødybdene i tabell 1 varierer både med høyde over havet, avstand fra kysten og lokale nedbørforhold. Sammenhengen mellom snødybde og høyde over havet i april, mai, september og oktober er vist i figur 2. Figuren demonstrerer at forskjeller i høyde over havet forklarer lite av snødybdevariasjonene i området.

Figur 2. Snødybder som funksjon av høyde over havet

For å gjøre det enklere å benytte verdiene i tabell 1 til bedømmelse av snømagasin ved simulering av snøsmelting, er maksimal snødybde i april, mai, september og oktober omregnet til prosent av normal årsnedbør. Denne prosentandelen er i figur 3 fremstilt som en funksjon av høyde over havet.

Regresjonslinjene i figuren kan benyttes til å estimere snømagasinet i nedbørfeltet til Øvre Langvatn. I mai f.eks. er prosentandelen i 400 m nivået ca. 25%, slik at en i et område i dette høydenivå i feltet med årsnedbør på f.eks. 1000 mm må regne med at det kan ligge ca. 2,5 m snø. I oktober er tilsvarende prosentandel 3%, som tilsvarer en forventet snødybde på ca. 30 cm i dette høydenivået.

Figur 3. Forholdstall mellom snødybde (cm) og normal årsnedbør (mm) som funksjon av høyde over havet i området ved Øvre Langvatn

2. Lufttemperatur.

Til å belyse snøsmeltingsintensitet er det i tabell 2 gjengitt temperaturdata fra værstasjoner nær nedbørfeltet. Døgnmiddeltemperaturen er beregnet for nedbørdøgnet kl 07-07 .

Tabell 2. Høyeste døgnmiddel og maksimums-temperatur.

Stasjoner: 88920 Senja-Grasmyrskogen, 89950 Dividalen, 90450 Tromsø, 90490 Tromsø-Langnes, 90800 Torsvåg Fyr, 90900 Fugløykalven Fyr, 91300 Oteren

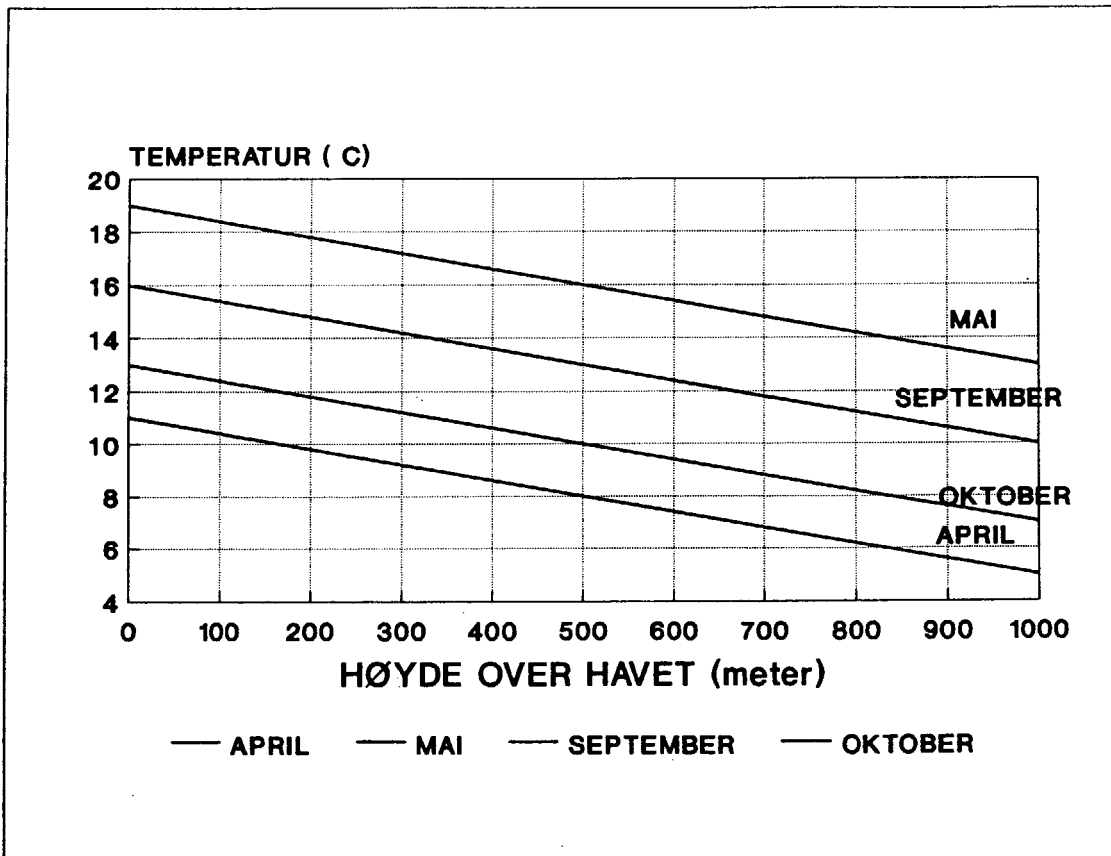
A). HØYESTE DØGNMIDDELTEMPERATUR (°C)

Stnr	Periode	Høh	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Aar
90490	1964-1997	8	6.3	5.1	5.8	8.8	16.0	21.5	22.5	19.6	15.0	11.6	9.3	6.8	22.5
91300	1990-1997	12	8.0	8.0	8.1	9.0	14.4	20.9	19.3	22.7	14.7	11.5	5.6	7.0	22.7
90800	1957-1997	21	7.1	6.9	7.1	11.7	18.3	19.3	23.0	21.6	17.0	12.9	10.2	9.6	23.0
90900	1987-1997	37	7.0	6.0	7.2	11.0	11.8	17.6	19.6	21.0	16.4	12.1	9.0	6.7	21.0
88920	1992-1997	50	4.8	3.9	4.4	8.6	11.9	17.3	21.3	20.7	11.9	9.3	9.0	5.2	21.3
90450	1957-1997	100	5.8	5.0	6.1	10.2	18.8	22.8	23.7	20.2	15.2	12.3	8.6	7.6	23.7
89950	1957-1997	228	6.6	7.2	7.0	8.8	18.4	23.6	24.5	22.0	16.0	11.6	9.1	6.5	24.5

B). HØYESTE MAKSIMUMSTEMPERATUR (°C)

Stnr	Periode	Høh	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Aar
90490	1964-1997	8	8.5	7.6	8.6	13.2	22.9	27.7	29.0	26.1	19.7	16.5	11.1	9.9	29.0
91300	1990-1997	12	11.0	10.0	11.0	16.5	20.0	27.0	27.0	29.5	21.0	14.0	12.0	10.5	29.5
90800	1957-1997	21	9.4	8.2	10.0	13.6	21.0	24.7	27.2	25.5	21.6	15.6	12.7	12.5	27.2
90900	1987-1997	37	9.4	7.2	9.5	14.4	14.5	23.0	23.0	23.7	18.4	14.6	11.5	8.5	23.7
88920	1992-1997	50	7.8	6.5	6.4	14.4	17.3	21.8	25.6	27.5	20.1	11.7	11.0	7.7	27.5
90450	1957-1997	100	8.4	8.2	8.6	13.9	24.1	29.5	30.2	27.4	22.4	17.2	11.3	9.7	30.2
89950	1957-1997	228	12.2	9.7	10.5	14.2	25.8	30.2	30.8	29.0	23.1	16.2	11.8	10.2	30.8

Verdiene i tabell 2 er basert på ulike lange måleperioder, og er derfor ikke umiddelbart sammenlignbare. I figur 4 er det derfor gitt en skjematisk fremstilling av høyeste døgnmiddeltemperatur i ulike høydenivå i feltet. Det er i figuren antatt at temperaturen avtar med ca. 0.6 °C pr. 100 m høydeøkning. Det fremgår f.eks. at døgnmiddel-temperaturen i 500 m nivået i mai kan være opptil 16 °C.

Figur 3. Maks. døgnmiddeltemperatur som funksjon av høyde over havet.

3. Lufttemperatur i episoder med stor nedbør.

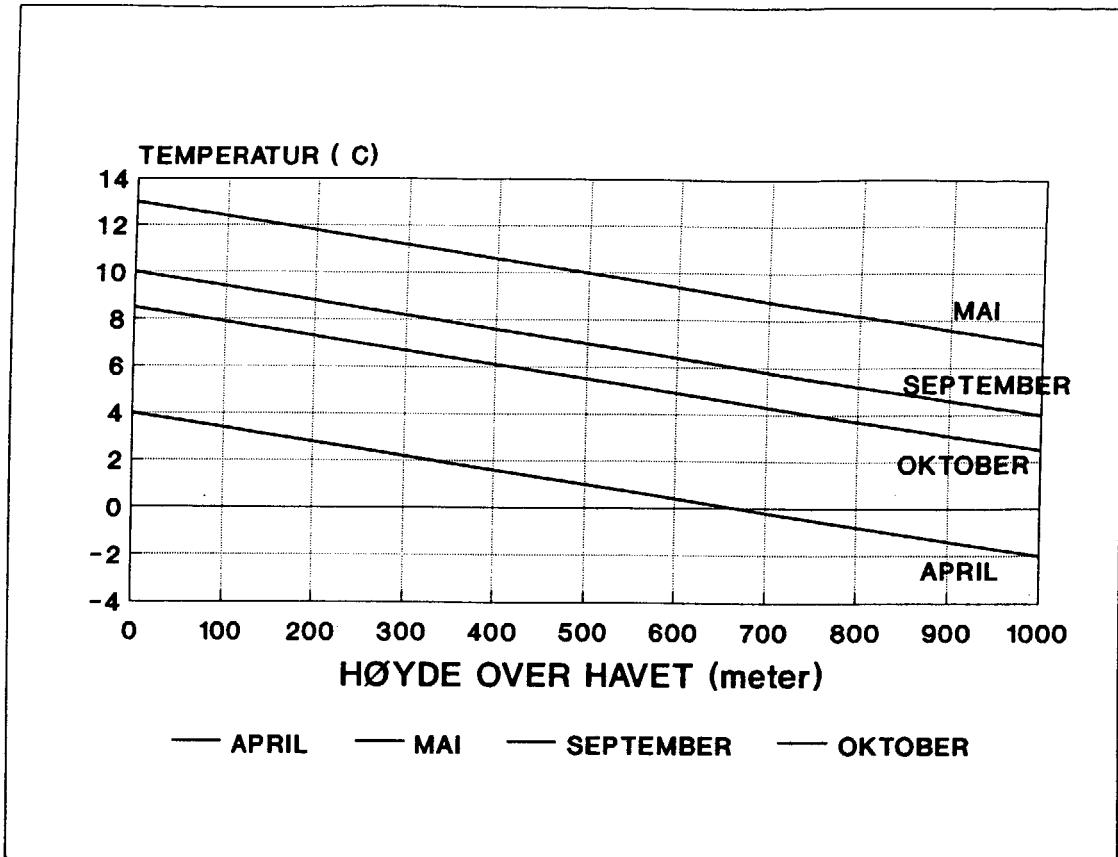
Døgnmiddeltemperaturen i episoder med kraftig nedbør i april, mai, juni og oktober for endel stasjoner i området er gjengitt i tabell 3. Av denne tabellen er det mulig å slutte seg til typiske temperaturer (og dermed graddagsbaserte snøsmeltings-verdier) for episoder med stor nedbør.

Tabell 3. Høyeste døgnmiddeltemperatur (°C) i episoder med døgnedbør over 10 mm

Stasjoner: 88680 Leirkjosen, 88690 Hekkingen Fyr, 88900 Gibostad, 88920 Senja-Grasmyrskogen, 89950 Dividalen, 90450 Tromsø, 90490 Tromsø-Langnes, 90500 Skatterø, 90800 Torsvåg Fyr, 90900 Fugløykalven Fyr, 91300 Oteren, 92700 Loppa

Stnr	Periode	Höh	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Aar
91370	1984-1997	5	8.6	7.5	8.0	11.5	17.5	20.9	23.5	22.7	16.2	13.9	9.9	8.1	23.5
90490	1964-1997	8	4.9	4.7	4.7	4.2	6.6	14.9	18.8	16.9	11.5	9.8	8.1	5.9	18.8
88680	1967-1979	9	5.8	6.9	4.1	3.4	7.7	10.3	16.3	15.0	11.2	9.1	8.7	5.5	16.3
92700	1957-1997	10	7.6	7.2	7.0	9.7	17.8	21.1	22.8	21.5	16.2	12.4	10.5	7.6	22.8
88900	1957-1991	12	4.9	4.5	4.2	4.0	9.6	13.2	16.9	18.4	14.5	9.9	7.8	5.7	18.4
91300	1990-1997	12	8.0	8.0	8.1	9.0	14.4	20.9	19.3	22.7	14.7	11.5	5.6	7.0	22.7
88690	1979-1997	14	6.9	7.7	6.5	6.2	8.9	12.9	15.8	16.5	12.6	10.2	7.4	7.5	16.5
90500	1957-1964	14	4.9	4.5	5.3	3.8	7.9	11.2	13.9	12.9	12.5	9.8	6.2	6.3	13.9
90800	1957-1997	21	6.5	5.9	5.4	5.2	8.4	11.6	16.5	17.8	14.0	10.1	8.4	6.7	17.8
90900	1987-1997	37	5.5	1.1	3.6	4.8	4.3	11.8	13.3	14.4	10.0	9.6	3.7	4.5	14.4
88920	1992-1997	50	4.0	3.6	4.2	5.3	5.4	9.6	16.9	13.7	7.5	8.3	3.9	3.5	16.9
90450	1957-1997	100	4.0	4.2	4.5	3.2	9.5	14.2	19.8	16.5	11.6	8.9	6.8	5.4	19.8
89950	1957-1997	228	6.2	2.9	-3.2	1.0	9.5	16.7	22.6	15.7	11.9	9.6	3.9	2.8	22.6

Verdiene i tabell 3 er basert på ulike lange måleperioder, og er derfor ikke umiddelbart sammenlignbare. Endel av episodene med høy temperatur sommerstid skyldes lokale byger, som ikke gir høy arealnedbør. Figur 4 viser en skjematisk fremstilling av høyeste døgnmiddeltemperatur i ulike høydenivå i feltet i episoder med stor døgnedbør. Det er i figuren antatt at temperaturen i episoder med stor arealnedbør avtar med ca. 0.6 °C pr. 100 m høydeøkning. Det fremgår f.eks. at døgnmiddeltemperaturen i 500 m nivået i mai kan være opptil 10°C i slike episoder.

Figur 4. Maks. døgnmiddeltemperatur i episoder med stor nedbør som funksjon av høyde over havet.

APPENDIKS 1

 Berdal Strømme
Berdal Strømme a.s.
Rådgivende Ingeniører
Partner Norconsult International A.S.

Hovedkontor
Vestfjordgaten 4, 1300 Sandvika
Telefon 67 57 11 00
Telefax 67 54 45 76
Bankgiro 5005.05.49663
Foretaksreg. NO 962392687 MVA

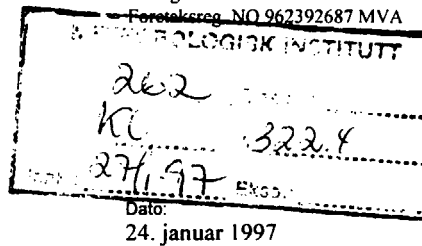
Det norske meteorologiske institutt
Postboks 43 Blindern

0313 OSLO

Ved:
Eirik Førland

Deres ref.:

Vår ref.:
2904300\lac_1013b.doc

METEOROLOGISKE DATA FOR FLOMBEREGNING FOR ØVRE LANGVATN

Berdal Strømme a.s. har fått i oppdrag å foreta flomberegning for Øvre Langvatn. Feltet ligger i Troms på Ringvassøya litt nord for Tromsø. Beliggenheten er vist i vedlegg.

I denne anledning ber vi om at DNMI fremskaffer en del data:

1. **Maksimalt** observert snødybde for vinterperioden og i en høstsituasjon. Dersom det ikke finnes observasjoner i feltet forutsettes at snødybden kan angis ut i fra vurderinger av observasjoner i området. Dersom DNMI mener at snødybden varierer mye pga. høydeforskjeller i feltet, ønskes denne sammenhengen angitt.
2. **Maksimalt** observert midlere døgntemperatur for feltet for vår og høst med og uten sterk nedbør. Det bes oppgitt hvor i feltet temperaturen angis og på hvilken høyde.

I tabellen nedenfor er feltstørrelsene og spesifikk avrenning vist:

Felt	Areal (km ²)	Spesifikk avrenning (l/skm ²)
Øvre Langvatn	6,07	70

Vi ber om å få en tilbakemelding på når beregningen kan være ferdig.

Med hilsen
Berdal Strømme a.s.

Arne J. Carlsen

APPENDIKS 1 (forts.)

